

Робоча програма _____ Управління потенціалом підприємства _____
(назва дисципліни)

з циклу загальної підготовки (або професійної підготовки, або вільного вибору)

для студентів *галузі знань* 07 Управління та адміністрування _____,
спеціальності 073 Менеджмент _____
« ____ » _____ 20__ року - ____ с.

Розробники: к.е.н., доцент кафедри управління та адміністрування Наталя ЗАХАРОВА

Робоча програма дисципліни «Управління потенціалом підприємства» затверджена на засіданні кафедри управління та адміністрування

Протокол №від «.....» 20__ року

Завідувач кафедри управління та адміністрування

(підпис)

(Наталя ЗАХАРОВА)
(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

Схвалено навчально - методичною комісією факультету інформатики, математики та економіки

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми _____ Валентина ЧИЖОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Опис навчальної дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	<p>Рівень вищої освіти: другий (магістерський)</p> <p>Галузь знань 07 Управління та адміністрування</p> <p>Спеціальність 073 Менеджмент</p> <p>Освітня програма Менеджмент підприємств та організацій,</p> <p>Освітня програма Управління навчальними закладами</p>	Обов'язкова	
Блоків* – 2 у тому числі: курслова робота - навчальна практика –		Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		3-й	
		Лекції	
		28 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Навчальна практика**	
		год.	год.
	Самостійна робота		
	78 год.	год.	
Тижневих годин** аудиторних – 2 год. л., 1 год. пр., самостійної роботи студента – 5,6 год. навчальна практика -	Вид контролю екзамен		

2. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є послідовне формування у здобувачів знань основних положень теорії і практики щодо управління потенціалом підприємства з використанням ефективних інструментів (методів, прийомів, засобів) менеджменту, а також адаптування потенціалу підприємства до змін у зовнішньому середовищі і подолання можливих перешкоджань його розвитку.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

ЗК4	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ФК1	Здатність визначати та описувати характеристики організації.
ФК 2	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани
ФК9	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
ФК10	Здатність до управління організацією та її розвитком

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти (Закон України «Про вищу освіту»).

Р5	Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах
Р6	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

3. Програма навчальної дисципліни

БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства

Потенціал підприємства як економічна категорія. Риси, які характерні для потенціалу підприємства. Сутність управління потенціалом підприємства. Основні

засади формування потенціалу підприємства. Класифікаційні ознаки потенціалу підприємства.

Ресурсний потенціал. Господарський потенціал. Вартісний потенціал. Функції управління потенціалом та їх взаємозв'язок в системі управлінської діяльності

ТЕМА 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства

Потенціал підприємства як економічна система. Процес формування потенціалу. Системний підхід. Маркетинговий підхід. Функціональний підхід. Відтворювальний підхід. Інноваційний підхід. Нормативний підхід.

Структура потенціалу підприємства. Принципи та критерії оптимізації структури потенціалу підприємства. Фактори, що впливають на структури потенціалу підприємства. Метод аналізу «Квадрат потенціалу».

ТЕМА 3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями

Видова характеристика вартості в обміні та користуванні. Оцінка потенціалу на основі поточної, ринкової та потенційної вартості.

Механізм процесу оцінки елементів потенціалу підприємства. Формування вартості потенціалу підприємства та його складових. Принципи та основні етапи оцінки потенціалу підприємства.

Витратна концепція оцінки потенціалу підприємства. Порівняльний підхід до оцінки потенціалу підприємства. Результатний підхід до оцінки потенціалу підприємства.

ТЕМА 4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами

Інформаційне забезпечення. Вимоги до інформації. Класифікація інформації. Методи обробки інформації.

Система внутрішнього та зовнішнього моніторингу підприємства. Інформаційні системи в управлінні потенціалом підприємства.

Асиметричність інформації.

БЛОК 2. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОКРЕМИМИ ВИДАМИ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА. АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ

ТЕМА 5. Управління майновим потенціалом підприємства

Об'єкти майнового потенціалу. Піраміда формування національного багатства на підприємстві. Майновий потенціал суб'єкта господарювання.

Взаємодія елементів економічного потенціалу підприємства. Місце майнового потенціалу в економічному потенціалі підприємства. Структура майнового потенціалу підприємства.

Процес управління майновим потенціалом підприємства. Система показників для управління майновим потенціалом підприємства. Джерела відтворення майнового потенціалу підприємства.

ТЕМА 6. Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства

Трудовий потенціал та його складові. Структура трудового потенціалу. Причини зміни величини трудового потенціалу.

Управління трудовим потенціалом. Особливості вартісної оцінки трудового потенціалу підприємства. Ефективність використання трудового потенціалу підприємства. Основні напрями розвитку трудового потенціалу. Роль мотивації в реалізації кадрового потенціалу підприємства.

ТЕМА 7. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства

Цінова, нецінова, змішана конкуренція. Конкурентоспроможність, її сутність. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства, її особливості. Рівні конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Етапи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

ТЕМА 8. Система антикризового управління потенціалом та інструменти протидії кризовим процесам

Сутність і види кризи на підприємстві. Фактори, що можуть призвести до фінансової кризи. Антикризовий моніторинг.

Антикризове управління потенціалом. Функції, мета і завдання антикризового управління потенціалом підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Блок 1. Теоретичні основи управління потенціалом підприємства													
Тема 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства	16	4	2			10							
Тема 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства	14	2	2			10							
Тема 3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями експертного оцінювання ризиків	16	4	2			10							

Тема 4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами	12	2	-			10						
Разом за блоком 1	58	12	6			40						
Блок 2. Основи управління окремими видами потенціалу підприємства. Антикризового управління потенціалом												
Тема 5. Управління майновим потенціалом підприємства	16	4	2			10						
Тема 6. Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства	16	4	2			10						
Тема 7. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства	16	4	2			10						
Тема 8. Система антикризового управління потенціалом та інструменти протидії кризовим процесам	14	4	2			8						
Разом за блоком 2	62	16	8			38						
Разом	120	28	14			78						

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми лекції та питання, що вивчаються	Кількість годин
1	Тема 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства 1.1. Поняття і загальна модель формування та розвитку потенціалу підприємства. 1.2. Класифікаційні ознаки потенціалу підприємства. 1.3. Система управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства.	4
2	Тема 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства	4

	<p>2.1. Потенціал підприємства як відкрита економічна система</p> <p>2.2. Структура потенціалу підприємства</p> <p>2.3. Фактори, що впливають на структуру потенціалу підприємства</p>	
3	<p>Тема 3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями</p> <p>1. Поняття вартості та її модифікації.</p> <p>2. Оцінка потенціалу підприємства з погляду параметрів його вартості.</p> <p>3. Управління потенціалом підприємства за критеріями його вартості.</p>	4
4	<p>Тема 4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами</p> <p>4.1. Сутність та види інформаційних ресурсів для здійснення управління виробничими системами.</p> <p>4.2. Джерела формування та форми відображення інформації для потреб управління потенціалом підприємства.</p> <p>4.3. Інформаційні системи в управлінні потенціалом підприємства, сучасні методи обробки інформації.</p>	4
5	<p>Тема 5. Управління майновим потенціалом підприємства</p> <p>5.1. Сутність, основні об'єкти та механізм управління майновим потенціалом підприємства</p> <p>5.2. Система показників для управління майновим потенціалом підприємства</p> <p>5.3. Відтворення майнового потенціалу суб'єкта господарювання</p>	4
6	<p>Тема 6. Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства</p> <p>6.1 Сутність, мета і задачі управління трудовим (кадровим) потенціалом підприємства.</p> <p>6.2. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.</p> <p>6.3. Шляхи підвищення трудового потенціалу підприємства.</p> <p>6.4. Роль мотивації в реалізації кадрового потенціалу підприємств.</p>	4
7	<p>Тема 7. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства</p> <p>7. 1. Сутність та рівні конкурентоспроможності потенціалу підприємства</p> <p>7. 2. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства</p> <p>7.3. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства</p>	4
8	<p>Тема 8. Система антикризового управління потенціалом та інструменти протидії кризовим процесам</p>	

	8.1 Характеристика кризового стану потенціалу підприємства. 8.2. Концепція антикризового управління потенціалом підприємства.	
Разом		28

6. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1	Практичне заняття 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства	комбінована (фронтальна, групова, інд.)	2
2	Практичне заняття 2. Графоаналітичний метод оцінки потенціалу підприємства «Квадрат потенціалу»	комбінована	2
3	Практичне заняття 3. Методичні підходи до оцінювання об'єктів власності	комбінована	2
4	Практичне заняття 4. Оцінювання нерухомості	комбінована	2
5	Практичне заняття 5. Оцінка формування та використання трудового потенціалу підприємства	комбінована	2
6	Практичне заняття 6. Оцінка конкурентних позицій фірм	комбінована	2
7	Практичне заняття 7. Діагностика банкрутства підприємства		2
Разом			14

7. Самостійна робота

Питання для самостійного опрацювання

№ з/п	Теми і перелік питань, що винесені на самостійне вивчення
1	Тема 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства Стратегічне, тактичне та оперативне управління потенціалом підприємства Шкала нестабільності Ансоффа Управління по «слабким сигналам» Сценарний підхід до управління потенціалом підприємства
2	Тема 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства Визначення моделі оптимізації структури потенціалу сучасних підприємств Алгоритм оптимізації структури потенціалу на базі системи стратегічних і функціональних цілей підприємства
3	Тема 3. Парадигма управління потенціалом за вартісними

	<p>критеріями Формування цільових вартісних систем Ключові вартісні критерії. Методологія побудови ієрархічних вартісних критеріїв</p>
4	<p>Тема 4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами Інформаційні системи для аналізу діяльності підприємства Значення цифровізації бізнес-процесів Основи моделювання процесів управління потенціалом підприємства</p>
5	<p>Тема 5. Управління майновим потенціалом підприємства Логістичні системи управління матеріальними потоками. Проблеми організації матеріальних потоків в умовах невизначеності Ідентифікація ключових елементів матеріальної бази сучасних підприємств</p>
6	<p>Тема 6. Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства Основні тенденції сучасного розвитку трудового потенціалу підприємств. Специфіка управління формуванням трудового потенціалу підприємств Причини виникнення та механізми вирішення організаційних конфліктів</p>
7	<p>Тема 7. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства Переваги і недоліки основних методів оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства Індикативний метод оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства Матриця конкурентоспроможності потенціалу підприємства</p>
8	<p>Тема 8. Система антикризового управління потенціалом та інструменти протидії кризовим процесам Формування альтернативних рішень при реагуванні на виникнення кризової ситуації Паретто-оптимальний стан потенціалу підприємства. Механізми контролю за ефективністю антикризового управління потенціалом підприємства Банкрутство: його правове забезпечення, методи його прогнозування, процедура визнання банкрутом</p>

8. Критерії оцінювання

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Поточний контроль (відповідь на	5 балів <i>5 балів</i> – Відповідь повна, вичерпана. Вона складається з правильного арифметичного результату; доцільного і логічного

практичному занятті)	<p>теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків; вірного посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти;</p> <p><i>4 бала</i> – Хід розв'язання вірний, але є арифметична помилка у розрахунках, немає теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків або посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти;</p> <p><i>3 бала</i> – Відповідь часткова, наведені лише окремі правильні дії. Є арифметичні помилки у розрахунках, немає теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків або посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти;</p> <p><i>2 бала</i> – Задача розв'язана невірно, проте наводяться теоретичні пояснення необхідних розрахунків або формули, за якими їх потрібно було зробити;</p> <p><i>1 бал</i> – Здобувач самостійно не розв'язує задачі. Розв'язання є повністю ідентичним опису розв'язання подібної задачі іншим здобувачем.</p>
Поточний контроль (реферат, есе, презентація)	<p style="text-align: center;">В сумі 5 балів</p> <p><i>1 бал</i> – Відповідність змісту обраній темі</p> <p><i>1 бал</i> – Логічна структурованість матеріалу, ґрунтовність, повнота і критичність аналізу літератури з теми реферату</p> <p><i>1 бал</i> – Успішність виконання завдання, глибина аналізу зібраного фактичного матеріалу</p> <p><i>1 бал</i> – Літературне, технічне й естетичне оформлення роботи</p> <p><i>1 бал</i> – Публічний захист роботи</p>
Поточний контроль (самостійні контрольні роботи)	<p style="text-align: center;">5 балів</p> <p>Розподіл балів, як за відповідь на практичному занятті</p>
Поточний контроль (підсумкове тестування)	<p style="text-align: center;">5 балів</p> <p>0,5 бала за кожну правильну відповідь на кожне з 10 тестових завдань</p>
Періодичний контроль (ПМК)	<p style="text-align: center;">30 балів</p> <p>10 балів за кожне з 3 завдань (теоретичне питання, ситуативне завдання, тести)</p>
Підсумковий контроль (залік)	<p>100 балів.</p> <p>Підсумковим контролем є екзамен за складання якого надається 100 балів за виконання теоретичної та практичної частин. Загальний рейтинг з навчальної дисципліни складається з суми балів, отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки та ділиться навпіл.</p>

	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
--	-------------	-------------------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Засоби оцінювання

- екзамени;
- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- завдання на реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Рекомендована література

Базова

1. Должанський І.З., Загорна Т.О., Удалих О.О. Управління потенціалом підприємства. – К., 2006.
2. Кузнецова Т.В, Красовська Ю.В., Подлевська О.М. Управління потенціалом підприємства. Рівне. НУВГП, 2017. 196 с.
3. Міценко Н. Г. Управління потенціалом підприємства : навч. посіб. / О. В. Березін, С. Т. Дуда, Н. Г. Міценко. – Львів : Магнолія 2006, 2017. – 308 с.
4. Хомяков В.І., Бакум І.В. Управління потенціалом підприємства. К.: Кондор, 2007. – 400 с.

Допоміжна

5. Економіка підприємства : Підручник / За заг. ред. С.Ф Покропивного. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
6. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури ЦНЛ, 2005. 352 с.
7. Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі : монографія. Харків : ІНЖЕК, 2006. – 496 с.

8. Ткаченко А. М., Бакута А.В. Управління трудовим потенціалом підприємства та підвищення ефективності його використання. *Вісник економічної науки України*. 2017. № 1 (32). С. 99-102.

9. Управління мотивацією праці персоналу підприємств сфери обслуговування : монографія / Н. Г. Міценко, Д. В. Різнюк. - Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2019. 256 с.

10. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник:/ За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – К.:ЦУЛ, 2002. – 496 с.